

I

(Resolutsioonid, soovitused ja arvamused)

SOOVITUSED

NÕUKOGU

NÕUKOGU SOOVITUS,

13. juuli 2018,

milles käsitletakse Belgia 2018. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Belgia 2018. aasta stabiilsusprogrammi kohta

(2018/C 320/01)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 5 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitust,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone,

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järeltusi,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

võttes arvesse majandus- ja rahanduskomitee arvamust,

võttes arvesse sotsiaalkaitsekomitee arvamust,

võttes arvesse majanduspoliitika komitee arvamust

ning arvestades järgmist:

- (1) Komisjon võttis 22. novembril 2017 vastu iga-aastase majanduskasvu analüüsi, mis tähistab majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta (2018) algust. Selles võeti nõuetekohaselt arvesse Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni poolt 17. novembril 2017 välja kuulutatud Euroopa sotsiaalõiguste sammast. Euroopa Ülemkogu kiitis 22. märtsil 2018 heaks iga-aastases majanduskasvu analüüsis esitatud prioriteedid. Samuti võttis komisjon 22. novembril 2017 Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1176/2011 ⁽²⁾ alusel vastu häiremehhanismi aruande, milles Belgia ei nimetatud ühe liikmesriigina, kelle olukorda tuleb põhjalikult analüüsida. Samal kuupäeval võttis komisjon vastu ka soovitusel euroala majanduspoliitikat käsitleva nõukogu soovitusel kohta, mille Euroopa Ülemkogu kiitis heaks 22. märtsil 2018. Nõukogu võttis 14. mail 2018 vastu soovitusel euroala majanduspoliitika kohta ⁽³⁾ („euroala soovitus“).

⁽¹⁾ EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrus (EL) nr 1176/2011 makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta (ELT L 306, 23.11.2011, lk 25).

⁽³⁾ ELT C 179, 25.5.2018, lk 1.

- (2) Kuna Belgia rahaühik on euro ning majandus- ja rahaliidu riigid on üksteisega tihedalt seotud, peaks Belgia tagama euroala soovitusel täieliku ja õigeaegse täitmise, nagu on kajastatud allpool esitatud soovitustes 1–3.
- (3) 2018. aasta aruanne Belgia kohta avaldati 7. märtsil 2018. Selles hinnati Belgia edusamme nõukogu poolt 11. juulil 2017 vastu võetud riigipõhiste soovitusel⁽¹⁾ täitmisel, varasematel aastatel vastu võetud riigipõhiste soovitusel järelmeetmeid ja edusamme strateegia „Euroopa 2020“ riiklike eesmärkide suunas liikumisel.
- (4) Belgia esitas 27. aprillil 2018 oma 2018. aasta riikliku reformikava ja 2018. aasta stabiilsusprogrammi. Selleks et võtta arvesse kõnealuste dokumentide omavahelisi seoseid, hinnati neid ühel ja samal ajal.
- (5) Asjaomaseid riigipõhiseid soovitusi on võetud arvesse Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide 2014.–2020. aasta programmide koostamisel. Nagu on ette nähtud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013⁽²⁾ artikliga 23, võib komisjon juhul, kui on vaja toetada asjaomaste nõukogu soovitusel rakendamist, nõuda, et liikmesriik vaataks läbi oma partnerluslepingu ja asjaomased programmid ning teeks nende muutmise ettepanekud. Suunistes, kuidas rakendada meetmeid Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide tõhususe sidumiseks usaldusväärse majandusjuhtimisega, esitas komisjon täiendavad üksikasjad selle kohta, kuidas ta kõnealust sätet kavatseb kasutada.
- (6) Belgia suhtes kohaldatakse praegu stabiilsuse ja kasvu pakti ennetuslikku osa ning võlareeglit. Valitsus kavandab oma 2018. aasta stabiilsusprogrammis parandada järk-järgult nominaalset eelarvepositsiooni ning saavutada 2021. aastaks 2017. aasta puudujäägi (1,0 % SKPst) asemel ülejäägi 0,1 % SKPst. Keskpika perioodi eelarveeesmärk – struktuurselt tasakaalustatud eelarvepositsioon – on kavas saavutada 2020. aastaks. Siiski osutab ümberarvutatud struktuurne eelarvepositsioon⁽³⁾ 0,2 %-lisele puudujäägile 2020. aastal. Valitsemissektori võla suhe SKPsse saavutas 2014. aastal haripunkti tasemel peaaegu 107 % SKPst ja vähenes seejärel 2017. aastal ligikaudu 103 %-le SKPst; 2018. aasta stabiilsusprogrammi kohaselt peaks valitsemissektori võla suhe SKPsse vähenema 2021. aastaks 94,6 %-le. Kõnealuste eelarveprognooside aluseks olev makromajanduslik stsenaarium on usutav. Ent meetmeid, mida on vaja kavandatud eelarvepuudujäägi eesmärkide saavutamiseks alates 2019. aastast, ei ole täpselt kirjeldatud; komisjoni 2018. aasta kevadprognoosi kohaselt halvendab see eeldatavat struktuurset eelarvepositsiooni 2019. aastal, kui poliitikat ei muudeta.
- (7) Komisjon esitas 23. mail 2018 ELi toimimise lepingu artikli 126 lõike 3 kohase aruande, kuna Belgia ei teinud 2017. aastal piisavaid edusamme võla vähendamise sihttasemest kinnipidamiseks. Aruandes ei suudetud pärast kõigi oluliste tegurite hindamist kindlale otsusele jõuda, kas Belgia täidab võlakriteeriumi, nagu see on määratletud aluslepingus ja nõukogu määruses (EÜ) nr 1467/97,⁽⁴⁾ või mitte, sest praegu ei ole kindlaid tõendeid märkimisväärse kõrvalekalde kohta Belgias ei 2017. aastal ega 2016. ja 2017. aasta peale kokku. Komisjon hindab võla vähendamise sihttaseme saavutamise ümber 2018. aasta andmete alusel ja annab järeldusest teada 2019. aasta kevadel.
- (8) 2018. aasta stabiilsusprogramm osutab, et julgeolekuga seotud meetmetel oli 2017. aastal märkimisväärne mõju eelarvele, ning programmis esitatakse piisavad tõendid nende täiendavate eelarvekulude ulatuse ja olemuse kohta. Komisjoni hinnangul ulatusid julgeolekuga seotud meetmete tõttu lubatud lisakulud 2017. aastal 0,02 %ni SKPst.

⁽¹⁾ ELT C 261, 9.8.2017, lk 1.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 320).

⁽³⁾ Tsükliliselt kohandatud eelarvepositsioon, milles ei ole arvesse võetud ühekordseid ja ajutisi meetmeid ning mille komisjon on ümber arvutanud ühiselt kokku lepitud metoodika kohaselt.

⁽⁴⁾ Nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrus (EÜ) nr 1467/97 ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse rakendamise kiirendamise ja selgitamise kohta (EÜT L 209, 2.8.1997, lk 6).

Määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 5 lõike 1 ja artikli 6 lõike 3 sätted võimaldavad nende lisakuludega arvestada, sest suur terrorioht on erakorraline sündmus, selle mõju Belgia riigi rahandusele on märkimisväärne ning jätkusuutlikkust ei seataks ohtu, kui lubataks ajutist kõrvalekaldumist keskpika perioodi eelarve-eesmärgi saavutamiseks nõutavast kohandamiskavast. Seepärast on nõutavat kohandust keskpika perioodi eelarve-eesmärgi suunas 2017. aastaks vähendatud, et neid täiendavaid kulusid arvesse võtta.

- (9) Nõukogu soovitas 11. juulil 2017 Belgial tagada, et valitsemissektori esmaste netokulude nominaalne kasvumäär ⁽¹⁾ ei ületa 2018. aastal 1,6 %, mis vastab iga-aastasele struktuursele kohandusele 0,6 % SKPst. Samal ajal märgiti, et 2018. aasta eelarvekava hindamisel ja sellele järgneval 2018. aasta eelarvetulemuste hindamisel tuleb eesmärgina nõuetekohaselt arvesse võtta sellise eelarvepoliitika seisundi saavutamist, mis aitab kaasa nii käimasoleva majanduse elavnemise tugevdamisele kui ka Belgia riigi rahanduse jätkusuutlikkuse tagamisele. Vastavalt komisjoni hinnangule Belgia majanduse elavnemise tugevuse kohta, milles võeti arvesse Belgia kestlikkusprobleeme, ja mis koostati Belgia riigi 2018. aasta eelarvekava projekti hinnangu raames, ei ole selles suhtes mingeid muid elemente vaja arvestada. Vastavalt komisjoni 2018. aasta kevadprognoosile on 2018. aastal ning 2017. ja 2018. aasta peale kokku oht kalduda keskpika perioodi eelarve-eesmärgi suunas nõutavast kohandamiskavast olulisel määral kõrvale.
- (10) Võttes arvesse, et Belgia prognoositav valitsemissektori võla suhe SKPse on 60 % ja prognoositav SKP lõhe on 0,4 %, ei tohiks valitsemissektori esmaste netokulude nominaalne kasvumäär 2019. aastal ületada 1,8 %, mis vastab struktuursele kohandusele 0,6 % SKPst, mis tuleneb stabiilsuse ja kasvu pakti raames ühiselt kokku lepitud eelarvekohanduste nõuete maatriksist. Kui poliitikat ei muudeta, on 2019. aastal ning 2018. ja 2019. aasta kokkuvõttes oht kalduda sellest nõudest märkimisväärselt kõrvale. Peale selle ei järgi Belgia esmapilgul arvatavasti 2018. ja 2019. aastal võlareeglit. Üldiselt on nõukogu seisukohal, et stabiilsuse ja kasvu pakti nõuete täitmiseks on 2018. aastal vaja võtta meetmeid. Juhuslikke tulusid oleks mõistlik kasutada valitsemissektori võla suhtarvu edasiseks vähendamiseks.
- (11) Jätkuvalt on probleemiks riigi rahanduse pikaajaline jätkusuutlikkus. 2015. aastal jõustatud pensionireformid olid oluline samm vananemisega seotud probleemide lahendamiseks pikemas perspektiivis, kuid 2018. aasta vananemisaruanandes osutatakse vananemisega seotud pikaajaliste kulude – nii pensioni- kui ka pikaajalise hoolduse kulude – eeldatust suuremale kasvule. Prognoositakse pensionikulude kasvu 2070. aastaks 2,9 protsendipunkti SKPst võrreldes eelmises aruandes nimetatud kasvuga 2060. aastaks (1,3 protsendipunkti SKPst) (ja vähenemisega liidus keskmiselt 0,1 protsendipunkti SKPst). Seepärast aitaks neid riske vähendada valitsuse reformikava täielik rakendamine. Peale selle prognoositakse, et pikaajalise hoolduse kulude kasv suureneb 2070. aastaks niigi liidu keskmist ületavalt 2,3 %-lt SKPst 4,0 %-le SKPst. Killustatuse vähendamine pikaajalise hoolduse korralduses, mis tuleneb pädevuste jaotusest erinevate haldustasandite vahel, võib parandada kulutuste tõhusust selles valdkonnas.
- (12) Eelarve tulemuslik koordineerimine on väga oluline sellises föderaalses liikmesriigis nagu Belgia, kus suur osa kulutustega seotud pädevusest on delegeeritud piirkondliku tasandi valitsusasutustele. Föderaalvalitsus ning piirkondlikud ja kogukondlikud omavalitsused sõlmisid 2013. aastal koostöölepe, et parandada omavahelist koordineerimist ja võtta majandus- ja rahaliidu stabiilsuse, koordineerimise ja juhtimise lepingu fiskaalosa (fiskaalkokkulepe) üle siseriiklikku õigusesse. Eesmärk oli määrata kindlaks kogu riiki hõlmavad ja piirkondlikud mitmeaastased eelarvekavad, mille üle teostab järelevalvet kõrgem rahandusnõukogu. Positiivse sammuna on lepitud kokku 2020. aastaks saavutatavates üksikutes fiskaaleesmärkides. Kuid endiselt puudub ametlik kokkulepe kõigi valitsemistasandite vahel iga-aastaste fiskaaleesmärkide suhtes. Edu on saavutatud piisavate tagatiste kindlaksmääramisel seoses kõrgema rahandusnõukogu sõltumatusega.
- (13) Eelarve konsolideerimisel oleks põhjust pöörata suuremat tähelepanu kulutuste piiramisele. Avaliku sektori kogukulutused protsendina SKPst ületavad euroala keskmise. Kuigi avaliku sektori investeeringutega saab majanduskasvu pikas perspektiivis soodustada, on nende suurus Euroopa standardeid arvestades madal, eriti võrreldes avaliku sektori kogukulutustega. Lisaks vähesele avaliku sektori kapitalile on halvenenud ka avaliku

(¹) Valitsemissektori esmased netokulud saadakse, kui valitsemissektori kogukuludest arvatakse maha intressikulud, liidu programmidele tehtavad kulutused, mis kaetakse täielikult liidu fondide tuludest, ja kaalutusõigusevälised muudatused töötuskindlustushüvitise kuludes. Valitsemissektori rahastatud kapitali kogumahutused põhivarasse on jaotatud nelja aasta peale. Kaalutusõigusel põhinevad tulumeetmed või õigusaktide kohane tulude suurendamine arvatakse sisse. Ühekordsed tulu- ja kulumeetmed arvatakse välja.

sektori taristu olukord. Kulude läbivaatamine võib aidata kaasa kulutuste mõistlikumale jaotusele ja toetada majanduskasvusõbralikku konsolideerimist. Piirkondlikul tasandil kavatseb vaid Flandria võtta oma eelarveprotsessis kasutusele kulude läbivaatamise. Pealegi ei seo Belgias ühtki valitsemistasandit siseriiklikud kulutuste tegemise eeskirjad peale tervishoiukulude ülemmäära. See vastandub selliste eeskirjade järjest sagedasemale vastuvõtmisele kogu liidus ja takistab eelarve kulupõhist konsolideerimist. Pealegi ei investeerita sissemakseid Belgia hoiuste tagamise skeemi eraldi madala riskiga vara portfelli.

- (14) Võla ja varade jaotus Belgia leibkondades paljastab vaatamata üldiselt soodsale jõukuspositsioonile mõningad nõrgad kohad. Pikk periood, mil eluasemehinnad on tõusnud kiiremini kui on suurenenud leibkonna kasutada olev tulu ja samal ajal on jätkuvalt kasvanud leibkondade võlakoormus, on muutnud leibkondade finantsseisundi ebakindlamaks. 2018. aasta aprillis võeti kasutusele makrotasandi usaldatavuse tagamise meede, mis keskendub eeskätt pangandussektori vastupanuvõimele, et tulla toime elamukinnisvarasektoriga seotud süsteemsete riskide suurenemisega. Tulevikus võiks tõhustada riiklikku makrotasandi usaldatavuse otsuste vastuvõtmise raamistikku, et suurendada makrotasandi usaldatavusjärelvalvet teostava asutuse suutlikkust võtta õigel ajal kasutusele makrotasandi usaldatavuse tagamise vahendid. Eluasemehinnad näivad praegu veidi ülehinnatud.
- (15) Nagu märgiti euroala käsitlevas soovitusel, on ettevõtjatevaheliste konkurentsimoontuste tõkestamiseks, maksumaksjate õiglaseks kohtlemiseks ja riigi rahanduse kaitsmiseks oluline võidelda agressiivse maksuplaneerimise vastu. Maksumaksjate agressiivse maksuplaneerimise strateegiate ülekanduva mõju tõttu liikmesriikide vahel tuleb liidu õigusaktide täiendamiseks kooskõlastada liikmesriikide poliitikameetmeid. Endine riskikapitali intresside mahaarvamise süsteem, mis põhines omakapitalil, on asendatud kasvusüsteemiga. Uus süsteem, mis jagab äriühingu tulumaksu ühtses maksubaasis välja pakutud majanduskasvu ja investeerimise edendamise soodustusega kasvu lähtestsenaariumi, on piiratud viie aasta keskmise alusel arvatatud kasvava omakapitaliga. See muutus peaks andma panuse äriühingu tulumaksureformi eelarveneutraalsusesse, vältides samal ajal süsteemi võimalikku kasutamist agressiivseks maksuplaneerimiseks, leevendades ikkagi laenuvahendite/omakapitali kallutatuse probleemi. Kuigi teatavate konkreetsete kuritarvituste vastaste normide puudumine põhjustas muret, valmistatakse praegu ette kuritarvituste vältimise raamistiku reformi. See on positiivne samm. Seda seiratakse pingsalt tagamaks, et uutes normides käsitletakse kõiki asjakohaseid kuritarvituste vorme. Hiljutistele arvamuste vahetusele tuginedes jätkab komisjon konstruktiivset dialoogi võitluseks maksumaksjate agressiivse maksuplaneerimise strateegiate vastu.
- (16) Hiljutise majanduskasvu tulemusel on loodud rikkalikult töökohti. Tööhõive määr kasvas 2017. aastal kindlalt ja töötuse määr on praegu kriisieelse taseme lähedal. Sellegipoolest ei ole Belgia, võttes arvesse 20–64aastaste elanikkonna tööhõive määra (2017. aastal 68,5 %), graafikus oma strateegia „Euroopa 2020“ eesmärgi (73,2 % saavutamiseks). Ebasoodsas olukorras elanikkonnarühmade tööturul osalemise vallas on tehtud tagasihoidlikke edusamme, sest mitteaktiivsus ja töötus on valdavalt koondunud madala kvalifikatsiooniga, rändetaustaga ja eakamatele töötajatele, mis osutab sellele, et tööturule integreerimist takistavad nii struktuurset kui ka sellistele rühmadele omased tegurid. Elukõige rändetaustaga inimestele, kes moodustavad suure osa tööealisest rahvastikust, seisavad tööturul jätkuvalt silmitsi ebasoodsa olukorraga ja nad kujutavad seega endast märkimisväärset kasutamata tööturupotentsiaali. 2016. aastal oli kolmandates riikides sündinute tööhõivemäär 49,1 %, mis on enam kui 20 protsendipunkti madalam kui riigis sündinutel (naiste puhul oli lõhe veelgi suurem). Ebasoodsa taustaga inimesi võiksid aidata aktiveerimismeetmed, kuid on olemas tõendeid, et need aktiveerimismeetmed ei ole kõigi elanikkonnarühmade puhul võrdväärselt tulemuslikud. Ehkki on võetud mõningaid meetmeid uute saabujate integreerimiseks ja võitluseks diskrimineerimise vastu, on ikka veel puudus poliitikavaldkondadeülesest ja poliitiliste tasandite vahelisest koostööst, et lahendada rändetaustaga inimeste tööturule integreerimise probleem. Tööturunäitajad on piirkonniti väga erinevad.
- (17) Hoolimata jõupingutustest maksukiilu vähendamiseks, on mõnedes elanikkonnarühmades töötamist takistavaid asjaolusid endiselt palju, näiteks keskmist palka teenivad ühe inimesega leibkonnad ja leibkonna teised palgasaajad. Hoolimata varasematest meetmetest oli keskmist palka teenivate ühe inimesega leibkondade maksukiil 2016. aastal endiselt liidus üks suuremaid. Ka madalapalgaliste (67 % ühe inimesega leibkonna keskmisest palgast) töötuslõks on üks liidu kõrgeimast. Endiselt on alles leibkonna teiste palgasaajate – peamiselt naiste – töötamist pärssivad kõrged maksud.
- (18) Vabade töökohtade määr on üks liidu suurimaid, mis näitab suurt oskuste mittevastavust nõudlusele, mis on seotud muude tegurite hulgas vähese liikuvuse ja, eelkõige kakskeelses Brüsseli piirkonnas, ebapiisava keeleoskusega. Elukestvas õppes osalemise määr on madal. Selleks, et inimesed tuleksid toime töökohavahetusega, on tähtis, et nii üksikisikud kui ka tööandjad pühendusid rohkem elukestvale õppele.

- (19) Mõningat edu on saavutatud võrdsete võimaluste loomisel kvaliteetse hariduse ja kutseõppe omandamiseks, kuivõrd flaami ja prantsuskeelne kogukond rakendavad koolireforme. Kuid pikaajaline suur hariduslik ebavõrdsus püsib hoolimata heast keskmisest tulemusest rahvusvahelises võrdluses. 15aastaste õpilaste õppetulemused kõiguvad seoses sotsiaal-majandusliku ja rändetaustaga märkimisväärselt. Muret tekitavad flaami ja prantsuskeelse kogukonna vahelised õppetulemuste erinevused ning ebasoodsas olukorras olevate elanikkonnarühmade alaesindatus loodusteaduste, lugemise ja matemaatika parimate õpilaste hulgas. Suur lõhe koolide õppetulemuste vahel käib käsikäes hariduse saamise võimaluste ebavõrdsusega. Kolmanda taseme hariduse omandajate osakaal on suur. Sellegipoolest on näha ebavõrdsust kvaliteetse hariduse kättesaadavuses, oskuste nappust ja piirkondlikke erinevusi. Loodusteaduste, tehnoloogia ja matemaatika valdkonna erialade lõpetajate osakaal on üks liidu madalamatest ning puudused nendes valdkondades võivad hakata oluliselt tõkestama majanduskasvu ja innovatsiooni. Muret tekitab õpetajate puudus, kuid õpetajakoolituse reformid edenevad aeglaselt. Õpetajate pidev tööalane enesearendamine vajab kohandamist. Nii flaami kui ka prantsuskeelne kogukond on alustanud suuri reforme oma haridussüsteemis. Nende reformide rakendamine on kavandatud järgmisele kümnele aastale ja kauemgi. Ometi võttis Flandria 2017. aasta lõpus vastu otsuse lükata nende reformide peamiste meetmete jõustumine edasi ühe aasta võrra. Reformide ja meetmete mõju sõltub suurel määral nende tulemuslikust rakendamisest ja seirest.
- (20) Teenuste reguleeriva raamistiku piirangute kõrvaldamiseks on viidud läbi vaid piiratud hulgal reforme. Flandria tühistas mitme tegevusvaldkonna suhtes kutseala reguleeriva seaduse. Sellegipoolest säilib teatavate kutseteenuste range reguleerimine. Seepärast on konkurents neis sektorites alla surutud ja uute äriühingute turuletuleku määr madal. Ehitussektoris rakendatakse ehitusturule juurdepääsul horisontaalseid autoriseerimissüsteeme ja ehitusloa saamine on hoolimata viimastel aastatel võetud meetmetest keeruline. Belgia ehitussektori uuendamise määr on liidu keskmisest oluliselt madalam, mis võib osutada asjaolule, et konkurents sektoris on ebapiisav. See mõjutab ka oluliste taristuprojektide täitmist. Olulised piirangud eksisteerivad ka raudtee- ja maanteetransporditeenuste valdkonnas. Belgia tootlikkuse aeglane kasvutempo sõltub suurel määral teenustesektori aeglasest kasvust. Regulaatiivsed piirangud avaldavad ülekanduvat mõju ka nende teenuste kasutajatele, eelkõige töötlevale tööstusele. Tootlikkust aitaksid tõsta nende oluliste teenustesektorite põhjalikumad struktuurireformid, mis on olulised tulevase majanduskasvu ja riigi rahanduse jätkusuutlikkuse tagamiseks.
- (21) Teatavaid piiratud edusamme on tehtud jaesektori toimimise parandamises. Hiljutistest reformidest hoolimata koormavad regulaatiivsed piirangud endiselt sektori tulemuslikkust ja pärsivad investeringuid. Paljude tootekategooriate hinnad on jätkuvalt kõrgemad kui naaberriikides. Rohkem jõupingutusi on vaja teha ärikeskkonna konkurentsivõimeliseks ja investeerimissõbralikuks muutmiseks, et tarbijad saaksid nautida suuremat tootevalikut ja madalamaid hindu. Komisjon tegi 2018. aasta aprillis ettepaneku parimate tavade kohta, millega suunata liikmesriike jaesektori reformimisel.
- (22) Belgia ettevõtluvaim on endiselt nõrk, hoolimata viimaste aastate reformidest ja hiljutistest meetmetest, mille mõju on vaja alles hindama hakata. Ärivaldkonna dünaamika on väike, kuna ettevõtete asutamise määr püsib ühena Euroopa madalaimatest, jäädes kaugemale alla liidu keskmise, ning sellega kaasneb madal likvideerimismäär. Peale selle on halduskoormus äriühingute jaoks endiselt suur, mis väljendub menetluste keerukuses ja väheses õiguskindluses.
- (23) Belgia digitaalsete avaliku sektori teenuste tase on keskpärane. Erinevalt riigi heast üldisest seisust digitaal-majanduse arendamises on ta digitaalsete avaliku sektori teenuste vallas vaid keskpärane. Belgia föderaalne ülesehitus tekitab konkreetseid probleeme ühtsete ja riigiüleste e-valitsuse teenuste loomisel. Erinevad süsteemid, mis ei pruugi olla koostalitavad, tekitavad „hõõrdumiskadusid“. Endiselt tekitab tõsist muret kohtusüsteem, eelkõige viivitused meetmete võtmisel, digiteerimine ning kohtuandmete usaldusväärsus, võrreldavus ja ühtsus. Kõigis kohtutes teatavate õigusteenuste digiteerimise algatuste (näiteks e-postkast või e-dokumendihaldus) elluviimine on ajakavast maas. Kuid kuni seda ühtset kodeerimissüsteemi ei kasuta kõik kohtud, on kohtumenetluste tõhusust käsitlevate andmete usaldusväärsus ja võrreldavus piiratud.
- (24) Belgia maksusüsteem on hiljutistest reformidest hoolimata endiselt keeruline. Äriühingu tulumaksu reform vähendab kohustuslikke määrasid ja aitab süsteemi lihtsustada. Sellegipoolest on alles palju maksuvabastused ja konkurentsi moonutavad soodustused, nagu näitab maksusoodustuste kogusumma kasvutrend. Võiks rohkem

kasutada võimalust viia maksud üle majanduskasvu soodustavamale alusele. Keskkonnaga seotud maksutulu on siiani liidu madalaimate hulgas. Rohkesti on maksukoormuse nihutamise potentsiaali ka seoses keskkonnamaksuga, mis on suunatud nende ametiautode sooduskohtlemisele, mis suurendavad õhusaastet, ummikuid ja kasvuhoonegaaside heidet.

- (25) Liiklusummikute vähendamisel on tehtud piiratud määral edusamme. Liikuvus kannatab ebapiisavate avaliku sektori investeeringute tõttu taristusse, moonutatavate maksusoodustuste ja konkurentsi puudumise tõttu transporditeenuste valdkonnas, mis põhjustavad suuri ummikuid ja pärsivad tootlikkuse kasvu. Teede ülekoormus muutub aasta-aastalt suuremaks, mis tõrjub eemale välismaiseid investeeringuid ning põhjustavad suuri sotsiaalseid, majanduslikke ja keskkonnakulusid. Kõige kiireloomulisemad probleemid on raudtee- ja maanteetaristu valmimine ja uuendamine eeskätt Antwerpeni ja Brüsseli ümbruses ja nimetatud linnade siseselt. Olulised piirangud eksisteerivad ka raudtee- ja maanteetransporditeenuste valdkonnas. Ametiasutused saavad innustada tõhusamalt kasutama olemasolevat taristut ja üleminekut eratranspordilt ühistranspordile ja vähese heitega alternatiividele.
- (26) Komisjon on Euroopa poolaasta (2018) raames Belgia majanduspoliitikat põhjalikult analüüsinud ja avaldanud selle tulemused 2018. aasta riigiaruandes. Ta on hinnanud ka 2018. aasta stabiilsusprogrammi, 2018. aasta riikliku reformikava ning varasematel aastatel Belgiale esitatud soovitude järelmeetmeid. Komisjon ei ole arvesse võtnud mitte üksnes nende asjakohasust Belgia eelarve- ja sotsiaalmajanduspoliitika jätkusuutlikkuse seisukohast, vaid ka seda, mil määral need vastavad liidu õigusnormidele ja suunistele, pidades silmas vajadust anda riigi tulevastes otsustes liidu tasandi panus ja tugevdada seeläbi liidu üldist majandusjuhtimist.
- (27) Võttes arvesse kõnealust hindamist, on nõukogu 2018. aasta stabiilsusprogrammiga tutvunud ja tema arvamus ⁽¹⁾ kajastub eelkõige allpool esitatud soovitusel 1,

SOOVITAB Belgial võtta 2018. ja 2019. aastal järgmisi meetmeid:

1. Tagada, et valitsemissektori esmaste netokulude nominaalne kasvumäär ei ületa 2019. aastal 1,8 %, mis vastab igaaastasele struktuursele kohandusele 0,6 % SKPst. Kasutada juhuslikke tulusid, et kiirendada valitsemissektori võla suhtarvu vähendamist. Järgida kavandatud pensionireforme ja piirata pikaajalise hoolduse prognoositud kulutuste kasvu. Rakendada täielikult 2013. aasta koostööleping eelarvepoliitika koordineerimiseks kõigil valitsemistasanditel. Parandada avaliku sektori kulutuste tõhusust ja struktuuri kõigil valitsemistasanditel, et teha ruumi avaliku sektori investeeringutele, eelkõige vaadates kulutused läbi.
2. Kaotada töötamist takistavad tegurid ning tugevdada aktiivse tööturupoliitika tõhusust, eelkõige madala kvalifikatsiooniga, rändetaustaga ja eakate töötajate heaks. Jätkata haridus- ja koolitusreforme, sh edendades võrdseid võimalusi ja suurendades teaduse, tehnoloogia, inseneeria ja matemaatika valdkonna erialade osakaalu kõrgkooli lõpetanute hulgas.
3. Vähendada regulatiivset ja halduskoormust, et soodustada ettevõtlust ja suurendada konkurentsi teenuste, eelkõige jaekaubanduse, ehituse ja kutselateenuste valdkonnas. Võidelda kasvavate liikuvusprobleemide vastu, eelkõige investeerides uude või olemasolevasse transporditaristusse ning tugevdades soodustusi ühistranspordi ja vähese heitega transpordi kasutamiseks.

Brüssel, 13. juuli 2018

Nõukogu nimel

eesistuja

H. LÖGER

⁽¹⁾ Vastavalt määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 5 lõikele 2.